

van de lankmoedigheid Gods: dat Hij zulke wederspannigen nog wil dragen ; dat Eij, getergd en beleedigd door onzen **snoo-**den opstand, ons niet voor lang ten eenenmale heeft wegge-
worpen, afgesneden en plotseling in de hel geworpen. Wanneer de ziel tot eene stille onderwerping gebracht is, dan ziet zij met schaamte, wat die verheffing van de wateren der rebellie beteekende ; en naarmate het geklots der golven afzakt, **rijst** de langmoedigheid en de verdraagzaamheid des Eleeren voor ons oog aan de kimmen.

Doch zonder hier meer van te zeggen, kunnen wij hier gerust bijvoegen, dat er zonder verdrukking **geene** lijdzaamheid, en zonder lijdzaamheid **geene** bevinding is. Eene lijdzaamheid zonder verdrukking, — eene bevinding zonder lijdzaamheid hebben wij als eene droevige onvolkomenheid, **zoo** niet gansch nutteloos en ijdel te beschouwen.

IV.

„**Maar** „de bevinding,“ werkt wederom iets anders, en dat is — „hoop.“ Merkt gij wel, waar de Apostel deze schalm plaatst 3 Is het in het begin, het midden of het einde van de keten ? — vele menschen stellen hem vooraan. Zij beginnen met hoop, zonder verdrukking, zonder lijdzaamheid, zonder bevinding. Maar de Apostel begint daar niet, De keten heeft vijf schalmen, waarvan de hoop niet de eerste is. Eerst komt verdrukking, dan lijdzaamheid, vervolgens bevinding en daarna de schalm hope. Maar welke hoop ? — Niet die algemeene, maar eene bijzondere hoop ; dat is, eene hoop, die verbonden is met bevinding, gelijk de bevinding gehecht is aan lijdzaamheid, en de lijdzaamheid zich snoert aan verdrukking. Ik heb boven aangemerkt, dat de bevinding, waar in den tekst van gesproken wordt, eene bijzondere bevinding is — dat is, **be-**hoorende tot het pad der verdrukking. **Zoo** ook is de hoop van bijzondere gehalte ; niet die goede hoop door genade in het algemeen, als wel eene bijzondere hoop verbonden aan de bevinding, die door lijdzaamheid verworven wordt, Vraagt gij, hoe eene bijzondere bevinding eene bijzondere hoop werkt ? Luister dan naar de taal van **eenen ge-**loovige, wandelende in de paden **der verdrukkingen**, met gevoel des harten gesproken. Hij zegt: „ik lijd verdrukkingen; daar-
onder heb ik nu en dan geleerd, den wil van God onderworpen te zijn en te verdragen, als komende uit Zijne hand. Daarin heb ik menige proef en bevinding van de wijsheid, de kracht en de **goedertierenheid Gods**, ten toon gesteld in die verdrukkingen, gesmaakt, En **zoo** als ik dat leerde, heb ik eenigszins grond, om voor de toekomst te hopen ; neen ! daar is een vaste grond, om mijne hoop op te bouwen, te weten,

dat de **HEER**, die in zes benauwdheden met mij geweest is, **mij** in de zevende ook niet zal begeven ; en gelijk Hij mij, **in** mijne voorgaande verdrukkingen ; kracht gaf, die te verdragen, mij Hem onderwerpente, en ik **zoo** de wijsheid, de **kracht** en de liefde **Gods** mocht smaken, **zoo** verheft zich in mijne ziel **eene** zalige hope, dat Hij mij in mijne toekomstige beproevingen (want ik heb steeds in de paden der verdrukkingen te gaan), dezelfde uitredingen zal doen ondervinden, dezelfde kracht mij geven te aanschouwen en dezelfde zaligheden geven te genieten."

Hoe veel verschilt deze hoop, **als** door de kracht van God in de ziel gewrocht zijnde, van **eene** hoop, die ik bijna een opraapsel van de straten **zoude** noemen, gelijk een weggeworpen schoen, die aan geen voet meer deugt, en **daarom** slechts goed is, om door des straatvegers kar tot den mesthoop gebracht te worden, De hoop, waarvan hier gesproken wordt, is een schoen of schoeisel, die juist den voet des vermoeiden, afgetobden pelgrims past, want zij is van Goddelijk maaksel, uit „de bereidheid van het Evangelie des vredes”, waarmede hij geschoeid is uit het wapenhuis **Gods**. **Evenzoo** is ook **eene** natuurlijke bevinding noodzakelijk voor hoop. Een kranke, die in **eene** vorige ziekte bate vond bij zekeren geneesmeester of in zekere medicijn, neemt ook nu zijne toevlucht tot den **zelfden** persoon, of hetzelfde middel, en zegt bij zich **zelven** : „**In** eene evangelijke ongesteldheid, heb ik daar hulp gevonden ; en waarom nu niet?” Of een vriend hielp ons eertijds. En wanneer **wij** nu wederom in beproevende omstandigheden geraken, hopen wij immers, dat hij zich onzer wederom zal ontfermen. Ziet maar eens, hoe dat zelfde gevoel van hoop, op eene geestelijke wijs, in de ziel des apostels gewrocht was. Aldus schrijft hij aan de Corinthische gemeente : „Want wij willen niet, broeders ! dat **gij** onwetende zijt van onze verdrukking, die ons in Azië overgekomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard zijn geweest **boven** onze macht, **alzo** dat wij zeer in twijfel waren, Ook van het leven. Ja wij hadden al **zelven** in ons **zelven** het vonnis des doods, opdat wij niet op ons **zelven** vertrouwen zouden, maar op God, Die de **dooden** verwekt. (2 Cor. 1: 8, 9). En merkt nu wel op : toen hij **zoo** aan alle hoop in en op het schepsel gestorven was, trad God tusschen beide. Hij zegt vs. 10 : „**Die** ons uit **zoo** **groeten** dood verlost heeft, en nog verlost.” En nu zijne hoop of vertrouwen : „op Welken **wij hopen**, dat Hij ons ook nog verlossen zal.” Daar worden ons **zoo** juist de achtereenvolgende zaken medegedeeld, die hier meer in het bijzonder worden genoemd. Eerst kwam er **eene** zware verdrukking, die zijne ziel schier deed wanhopen. Dit verbrak alle menschelijke hope. Toen volgde een hopen op

God, Daarna kwam verlossing. En hierop bouwt hij zijne hoop in de toekomst, betuigende, dat Hij, die hem in het **voorledene uitredde** en in het tegenwoordige **ter verlossing** was, hem slzoo ook in de toekomst **zoude** bevrijden.

Deze bevinding stemt volkomen overeen met die, welke ons in den tekst beschreven wordt. — Verdrukking werkt **lijdzaamheid**, lijdzaamheid werkt bevinding en **bevinding** werkt hoop ; **en** dat is **eene** hoop, dat, welke beproevingen er ook mogen komen, het zal **onder** dezelve niet aan ondersteuning ontbreken ; **dat** de volgende beproevingen der ziel **zoo voordeelig** zullen zijn **als** de voorgaande, en dat daarin de **goedertierenheid Gods** even klaar zal te zien **zijn**, even zalig zal worden gevoeld en even aangenaam **zal worden genoten**. Dit bereidt de ziel op de verdrukking, als zij komt, voor, en verwekt eene gezegende hoop, dat God de ziel zal ondersteunen in de **verdrukking**, gelijk Hij dat vroeger gedaan heeft.

Maar sprekende van deze hoop, voegt de apostel er bij : „*de hoop beschaamt niet.*” Hoe geheel anders is deze, uit de bevinding voortvloeiende hoop, als de **valsche** en bedriegelijke hoop. Verreweg de meesten der **menschen** hebben eene hoop, maar zij blijkt niets anders te zijn, dan een huis der spinnekoppen, Eene **hoop**, die niet door de kracht **Gods** in de ziel gewerkt is, zal bij het einde der ziel verlegen laten, en daarom is het eene hoop, die beschaamd maakt. Doch hoe **vreeselijk** en **ontzaggelijk** zal het dien mensch zijn, die in de ure des doods, of bij zijne verschijning voor den rechterstoel **Gods**, in dien **grooten** aller dagen, door zijne hoop beschaamd zal worden ! Hij wordt door zijne hoop beschaamd, en zij zal door hem beschaamd worden. En waarom 3 Omdat zij geen fundament noch wortel had ; went **zij** was niet door de bracht **Gods** in zijne ziel gegrondvest noch geworteld. Zij werd niet gewrocht, door verdrukking, door lijdzaamheid, of door bevinding ; **zij was** daarom een vreemde schalm, een éénling, hebbende noch ter **eener** zijde bevinding, noch ter andere zijde liefde ; en daarom, gelijk in het **natuurlijke**, nutteloos en niets-waard. Raapt **een schalm** van den **straat** op, en wat is hij waard? Zoudt gij u niet schamen, dien in uwe hand mede te dragen ? Werp hem dan weder weg, en vertrap hem. **Alzoo** is er dan eene hoop, die beschaamd- maakt. **Zij** is aan een ouden verroesten **schalm** gelijk, — zij moet verworpen worden.

Onderzoek daarom uwe hoop, of zij ook eene éénling zij; **of** is zij een schalm in de keten, waarvan de verdrukking het eene, de liefde het andere einde is? Hoe zijt gij daar **aan** gekomen? Gaat eens uwe bevinding door, en ziet of er **eenige** gelijkheid bestaat met wat door de pen des **Geestes** hier beschreven wordt? Is uwe ziel door verdrukking neergebogen

geweest, en maakte **God u onderworpen**, om die te verdragen ? Heeft uwe ziel **eene** zoete bevinding genoten van de barmhartigheid, **goedertierenheid** en liefde van God in de verdrukkingen? En is daaruit voortgesproten **eene** zoete, kinderlijke, zalige hoop op de barmhartigheid **Gods**, van uw deelgenootschap aan het dierbaar bloed van Christus, en dat de **Heere u door en in** al uwe beproevingen zal ondersteunen, en u eindelijk onstraffelijk voor Zijn aangezicht zal stellen in **heerlijkheid** ?

V.

De apostel **voegt** hier ten laatste de voorname rede bij, waarom deze hoop niet **beschaamd** maakt: „**Omdat de liefde Gods in onze har ten uitgestort is door den Heiligen Geest**. Die ons is gegeven.” Deze is de laatste schalm in de keten en maakt haar volkomen — de schalm der hoop vastgesmeed zijnde aan den schalm der liefde, Het is door deze **vereeniging** van hoop en liefde, die de hoop „eene goede hoop door genade” doet zijn, en haar zonder blozen voor den troon van God doet staan. En evenwel is de liefde **Gods** in het hart uitgestort door den Heiligen Geest, met de verdrukking, **vereenigd** door de tusschenliggende schalmen ; en **zoo** ziet gij, hoe liefde, hoop, bevinding, lijdzaamheid en verdrukking allen tezamen vereenigd zijn, **elken** schalm houdende en wederzijdsch af hangend zijnde, om **zoo** tezamen **eene** harmonische keten te vormen. Zij moeten noch kunnen niet gescheiden worden, want God heeft ze vereenigd ; „en wat God samengevoegd heeft, scheidt de mensch niet.” Maar welk een gezegende schalm is de laatste : **de liefde Gods**, uitgestort in het hart **door** den Heiligen Geest; en wat **sterkte** en vastigheid zet hij den voorgaanden — den schalm der hope bij! **En** gelijk iedere schalm in een keten, van de eerste tot de laatste, wederzijdsch afhangende is, **zoo** is hier de hoogste — die liefde is — aan den troon van God geketend, die de benedenste — welke verdrukking is, en als het ware op de aarde sleept — ondersteunt en draagt,

Dezo uitstorting der liefde ontbindt dan ook dat duistere vraagstuk : „**maar wij roemen ook in de verdrukkingen;**” en verklaart ons wat ik bij den aanvang reeds **zeide**, dat de hoogste vordering in den Godsdienst is, zich te verblijden in de verdrukkingen. Ziet dit in de zaak van Paulus. Hij was in den derden hemel. opgetrokken **geweest**, waar hij **onuitsprekelijke** woorden gehoord had, en met onuitsprekelijke openbaringen beweldadigd was, Maar was dit zijne **grootste** verwerving? Neen, hij had toen niet geleerd, een welbehagen te hebben in zwakheid. Om dit te **leeren** moest hij **uit** de

heerlijkheid des Hemels tot de poorten **der** hel nederdalen. **Het werd den Satan** toegelaten hem met vuisten te slaan, Hier was inderdaad verdrukking. Maar de doorn in het **vleesch** leerde hem lijdzaamheid te oefenen. Hier vandaan verkreeg hij ook **eene** zalige bevinding **van Gods** kracht, toen de **Heere** tot hem **zeide**, dat Zijne genade genoeg was en Zijne kracht in zwakheid volbracht werd, Dit verwekte dan ook in hem eene zoete en lieflijke hoop op nieuwe sterkte in **eenen** toekomenden strijd ; en dewijl de liefde **Gods** in zijn hart was uitgestort, deed die hem ook roemen in de verdrukkingen. „De lijdzaamheid had toen een volmaakt werk;” hij was „**volmaakt** en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk;” en deze diepe en hoogste verkrijgingen in het Goddelijk leven zijn door hem opgesloten in die merkwaardige woorden: „Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in **nooden**, in vervolgingen, in benauwdheden om Christus wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig.” (2 Cor. 12 : 10.)

Het is deze geestelijke keten, uit deze onderscheiden geestelijke schalmen **samengesteld**, die het volk van God van alle anderen onderscheidt. Het is waar, gij kunt „**verdrukkingen**” hebben. Maar onderzoekt deze verdrukkingen eens — hoedanig is hare natuur en samenhechting? zijn het wel geestelijke verdrukkingen ? Werken zij „**lijdzaamheid**?” Hier tasten **zoo** velen mis. Verdrukking zonder lijdzaamheid, lijdzaamheid zonder verdrukking, is niets. Vele wereldsche menschen hebben verdrukking ; velen zijn ook natuurlijkerwijs lijdzaam; ook hebben **vele doode** belijders eene **bevinding**, maar eene bevinding van vreugde zonder droefheid ; van barmhartigheid zonder ellende, van vrijheid zonder slavernij, van licht zonder duisternis, van geloof zonder ongeloof. Zelfs pochen velen van „**eene hoop**,” **ja, van** eene goede hoop door genade, hoewel zij bevinding noch liefde, lijdzaamheid noch verdrukking kennen. Een eenige schalm bindt niets. Zoodanig eene hoop heeft den mensch **zelve**n ten grondslag. Zij bindt de ziel niet **aan** den troon van Göd; zij kan de ziel niet ondersteunen ten dage der beproeving. En wat is ook „**liefde**” tenzij die met bevinding en hoop vereenigd is? Doch velen spreken van de liefde **Gods**, daar zij echter niets weten van verdrukking, noch lijdzaamheid, noch bevinding, noch hoop, noch van **eenig** anderen schalm, met dezen en anderen samengehecht. Maar misschien zegt gij : „Ik weet wat de verdrukkingen zijn. Ik heb ze ondervonden, en ondervind nog steeds verdrukkingen des lichaams, of der omstandigheden, of der familie, of des gemoeds.” Goed, dat kan alles waar zijn; maar dan is het

groot0 punt, waar alles op aankomt, wat uwe verdrukking dan bij u gewerkt heeft? Het kan slechts een eenzame schalm zijn ; en aler hij dan niet aan dien der lijdzaamheid gesmeed is, staat het in twijfel of het van natuur of van genade is. Wat werkt die verdrukking dan bij u? Zegt gij : „Ik ben daaronder zeer in opstand ?” Dat zal ongetwijfeld zoo zijn, en aan u **zelven** overgelaten, kunt gij niets anders wezen, dan enkel opstand en rebellie. Maar vindt gij nimmer iets anders dan **wederspanning**? Geen verdragen, **geene** onderwerping? Ziet gij nooit de hand van God in uwe beproevingen ;— ontvangt Hij daarvan, hoe pijnlijk zij ook zij, nooit lof en prijs? Indien **zoo** den eersten schalm aan **den tweeden** gesmeed wordt, wordt de keten toebereid — de gezegende “Geest werkt aan uwe ziel. Doch komt gij nimmer iets verder? want ach! daar is **zoo** wel eene natuurlijke als eene geestelijke lijdzaamheid — eene vereelte gevoelloosheid als eene genadige onderworpenheid. Bemerkt gij ook, dat er in uwe ziel iets uit die lijdzaamheid ontspringt ? Eene zoete bevinding van de goedertierenheid, genade, kracht en liefde **Gods**? En wanneer gij **zoo** ver gekomen **zijt**, en hebt eenigzins de kracht en goedertierenheid **Gods** ondervonden ; mag ik u dan niet verder vragen : wat **u** naar **Gods** getuigenissen **zoo** verlangende doet zijn ? Wat doet u de ledigheid, de onzekerheid en de dwaasheid van alles inzien, behalve de bevinding in u **zelven** van **Gods** goedertierenheid en liefde ? — Het is **verdrukking**. Wie toch zal eene zoete bevinding van de liefde **Gods** in zijne ziel begeeren, **zoo** hij niet in den oven geweest is ? Hij is altijd met het eigen ik en zich **zelven** vervuld, tot dat dit uit hem gebrand is. Maar wanneer beproevingen, verdrukkingen, benauwd heden der consciëntie, schuld der ziel, **vreeze** des doods, strikken der hel en aanvallen des satans dat farizeïsme uit hem verdreven hebben, dan verlangt zijne ziel naar eene proeve van de vergevende liefde en ontferming **Gods**, en eene verzekering voor zich **zelven**, dat God zijn Vader en Vriend is. Is dit uwe bevinding ? **Zoo** ja, dan is uwe hoop eene goede hoop door genade, en zij zal u nooit beschamen.

Maar hebt gij ook eenigermate de liefde **Gods** ondervonden? Gij weet, dat in het natuurlijke niet alle ketenen van hetzelfde gewicht en dezelfde grootte zijn. Het getal der schalmen kan dezelfde zijn, maar zij zijn gemeenlijk allen evenredig ; **want** het is klaar, dat de sterkate van de keten aan de kracht der schalmen ligt, Groote verdrukking ia samengesnoerd met groote lijdzaamheid, groote lijdzaamheid met groote bevinding, groote bevinding met groote hope, groote hoop met groote liefde. En **zoo** omgekeerd; hebben wij weinig verdrukking, **wij** hebben

weinig lijdzaamheid, bij weinig lijdzaamheid paart zich weinig bevinding, **aan** weinig bevinding weinig hoop, en met weinig hoop is weinig liefde verbonden. Hetzij groot of gering, zwaar of licht, het moet eene volmaakte keten **zijn**. En is dat niet zoowel schriftuurlijk als bevindeljk waar ? Kunt gij dit tegenpreken? En geeft ons dit weder **geene** oplossing van het donkere punt, waarvan wij **zijn** uitgegaan: dat de grootste verkrijging in het Goddelijk leven — omdat het de laatste is, te roemen of zich te **verblijden** in de verdrukking is? Op zichzelf genomen, zal noch kan niemand zich in de verdrukking verblijden. Dat **zoude** eene tegenstrijdigheid zijn, Maar hij kan en vermag dat, en doet het ook werkelijk ten opzichte van de vrucht, die zij draagt, de uitwerkselen, die zij voortbrengt. Het is waar, **wij** kunnen niet om haar bidden. Ons lafhartig vleesch schrikt reeds, op de gedachte aan haar, terug, En evenwel weten **wij** niets van de kracht **Gods**, of van de gepastheid en gelukzaligheid van den Heere Jezus, buiten de paden der verdrukking.

Welk een barmhartigheid is het, een weinig ware Godsdienst te bezitten. Ach ! in onze dagen is die **zoo schaarsch**; waarlijk, daar zijn er **zoo** weinigen, in wien iets met alles is, Maar hoe gelukkig, iets te hebben, al is het dan het kleinste gedeelte ! — en gij kunt er vast op rekenen ; — de eenige Godsdienst, **die** dien naam en de kennis verdient, is die, wat de Heilige Geest ons hier door de gen van Paulus ontdekt heeft,

Vindt gij derhalve **iets** van deze werkzaamheden in uw hart, o ! verheug er u **grootelijks** over. Gij moogt somtijds beproefd worden over de wezenlijkheid en de waarheid van het werk, — dit is een gedeelte-van de noodzakelijke verdrukking — **maar** kleeft vast aan het werk des **Geestes** in uw harte, blijft ieder **teeken** ten goede, ieder merk van genade, ieder ding, dat u **zelve**n vernedert en Jezus verhoogt, waardeeren. Naar Zijn lijdend beeld, moeten al Zijne liefhebbers en gunstgenooten gevormd worden ; en zij, die hier met Hem zullen geleden hebben, zullen hier **namaals** met Hem ook worden verheerlijkt.

AMEN .

EENS IEGELIJKS WERK DOOR HET VUUR BEPROEFD.

TEKST. 1 CO R. 3:12,13. EN INDIEN IEMAND OP DIT FONDAMENT BOUWT, GOUD, ZILVER, KOSTELIJKE STEENEN, HOUT, HOOI, STOPPELEN;

EENS IEGELIJKS WERK ZAL OPENBAAR WORDEN: WANTDE DAG ZAL HET VERKLAREN, DEWIJL HET DOOR VUUR ONTDEKT WORDT; EN HOEDANIG EENS IEGELIJKS WERK IS, ZAL HET VUUR BEPROEVEN.

Paulus predikte een Evangelie van vrije genade. De **souvereine, vrijmachtige, onbegrijpelijk** rijke genade van God, gelijk die geopenbaard is in den Persoon en het werk van den Heere Jezus Christus, was de vreugde **zijns** harten en het **geliefkoosde onderwerp zijns spreken**) en niets kon den **heiligen ijver**, die in zijnen boezem brandde, in feller gloed ontsteken, dan elke verdraaiing en vervalsching van dit reine Evangelie. Eet was met dit Evangelie in het hart en met deze **blijmaar** in den mond, dat hij volgens de leiding des **gezegden Geestes**, zich tot verschillende plaatsen wendde, **predikende Jezus Christus en zaligheid door Deszelfs bloed en gerechtigheid**. God bevestigde zijne getuigenis; de Heilige Geest vergezelde het Woord met **Goddelijke kracht**, en vele **zondaars uit de Heidenen**, die eertijds de stomme afgoden aanbaden en zich tot alle begeerlijkheden **heenwendden**, werden gebracht tot de bekeering **Gods** en het **geloof** van den Heere Jezus Christus, Dit was het *fondament*, dat hij **werktuigelijk**-en bedienenderwijs, als een wijs bouwmeester gelegd had, gelijk hij vers 10 zegt: „Naar de genade **Gods**, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd.” Paulus spreekt hier niet **zoo** zeer van het fundament, dat God in **Zion** gelegd had — ofschoon dat hiermede in opgesloten is — als wel van **zijne** eigene bediening. Dat ik mij nader verklare, daar het mij voorkomt, dat sommigen de meening van Paulus hier niet recht vatten, God heeft *werkdadig*, in waarheid, naar Zijn eigen vrijmachtig en genadig welbehagen, een fundament gelegd, waarop de kerk gebouwd is, **Dit fundament is Zijn eigen geliefde Zoon — „DE ROTS DER EEUWEN”**; en de gemeente, die op dit fundament gebouwd is, zal door de poorten der hel niet worden overweldigd. Doch wanneer nu een Evangelie-dienaar dit Woord der vrije genade predikt, — wanneer hij den Heere Jezus Christus, als het eenige **fon-**

dament der kerk voorstelt, **dan legt hij dat fundament bedienender wijs**. Het is dus, gelijk hij vs. 9 zegt: „**Een medearbeider Gods**”; want hetzelfde fundament, **dat God in Zion** gelegd heeft, legt hij **werktuigelijk** — als middel in des zondaars ziel.

Maar dit heerlijk werk, waardoor, op de prediking van Paulus, zondaren werden gezaligd, de gemeenten gesticht en God verheerlijkt, wekte den haat en de vijandschap des satans **op**. **Hij kon het toen** — gelijk ook nu nog niet ! — maar volstrekt niet dulden, dat God verheerlijkt en de mensch gezaligd werd; en daarom bewoog hij sommige dwaalzieke menschen, om Paulus voetspoor te betreden, en **zoo** dit dierbaar Evangelie te vervalschen, door het nu eens te vermengen met **de eischen** of den geest der wet, dan eens met de gevoelens **eener heidensche wijsbegeerte**, of met een eigenwilligen godsdienst en eigen gemaakte nederigheid. Het eerste was het geval met de gemeente van Galatie; de beide anderen met de gemeente te Colosse. Het was de invoering van dien wettischen geest in de gemeenten van Galatie, die Paulus bewoog, zijnen brief **aan haar te** schrijven, een brief, die door alle tijden, tot de voleindiging der eeuwen, een bolwerk zal wezen tegen **dat Galatische** evangelie. Evenwel stonden de zaken niet **zoo** verkeerd te Corinthe. De **geloovigen in** die stad waren te wel onderwezen, dan dat zij dat Galatische evangelie zouden aannemen en omhelzen, „**want** zij waren **rijk** in alle reden en in alle kennis, en **geene** gave ontbrak hen.” (1 Cor. 1: 5-7.) En het schijnt wel, dat ten minste sommige van de predikers, die Paulus volgelingen waren, goede menschen waren, want de apostel spreekt van het verbranden van het werk hunner bediening, maar „**zij zelve**n zouden behouden worden, doch **alzo**o als door vuur.” (1 Cor. 3: 15.) Zij zouden zich derhalve in hunne bediening niet met het fundament, door Paulus gelegd, bemoeien, of dat zoeken te vernielen. Neen, daar in waren **zij** het met Paulus volkomen eens. Maar over het gebouw zelf hadden zij verschil. „**Ik** heb,” zegt Hij daarom, (vs. 10) „**als** een **wijs** bouwmeester het fundament gelegd, en een ander bouwt daarop.” En hierop laat hij eene plechtige waarschuwing volgen: „**Maar** een iegelijk ziet toe, hoe hij daarop bouwe.” „**Met** betrekking tot het fundament,” wil Paulus zeggen, „**zijn** wij het eens, Niemand der bouwmeesters, die na mij gekomen zijn, heeft zich met het, door mij gelegde, fundament durven bemoeien,” Dan laat hij die woorden volgen, welke **zoo** dikwijls misverstaan worden: „**Want** niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus,” — waarmede hij, naar mij voorkomt, **zeggen** wil: „**Gij** verstandige en wel onderwezene Corinthiërs !

gij **zoudt dat** niet dulden. Wanneer er **iemand te** Corinthe kwam, en een ander fundament zocht te leggen, dan **door mij onder ulieden** gelegd is, gij zoudt niet eens naar hem luisteren; en **zij**, die tot u gekomen zijn, — goede menschen **naar** mijne verwachting, zullen dat niet pogen te doen, daar zij en **gij en ik** het allen ééns zijn. Er is tusschen hen en ons geen verschil of twist, ten opzichte van het werk des fondaments. **Voor zoo** ver is dus het fundament veilig. Maar nu komt de moeilijke, doch mingewichtige vraag: hoedanig een gebouw deze menschen op mijn fundament hebben gesticht? **Is** dat recht en goed, of niet goed? Hierin kunnen wij hemelsbreed verschillen; want het gebouw moet, **òf** met het fundament overeen komen en dat waardig zijn, **óf** het moet daar **van** verschillen en **dat** onwaardig zijn.”

Laat ons nu, met het oog op deze verklaring, onzen tekst lezen, en dan zien, wat daarin de meening des apostels is. „*En indien iemand op dit fundament bouwt, goud, zilver, kostelijke steenen, hout, hooistoppelen; eens iegelijks werk zal openbaar worden: want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.*”

Deze woorden nu, zal ik, als de **Heere** mij mag bekwamen, u verklaren en derzelver geestelijke meening blootleggen; en daartoe zal ik, met **Gods** hulp en onder opzien tot Hem om sterkte, naar lichaam, ziel **en** geest, u **achtereenvolgende** **aanwijzen**:

I. *Wat het fundament is, hetwelk God werkdadig, en in waarheid in **Zion** gelegd heeft, en het fundament, dat elk ware dienstknecht **Gods, bedienender** wijs, in de gemeente legt.*

II. *Het gebouw, op dit fundament gesticht, hetzij dat van goud, zilver, kostelijke **steenen** of van hout, hooi en stoppelen is.*

III. *Het vuur, dat de hoedanigheid van eens iegelijks werk zal beproeven.*

1. Ons eerste en voornaamste punt is de aanwijzing van het *fundament*, waar op de kerk **van** God staat. Hier vooral worden wij geroepen duidelijk en eenvoudig te zijn, en den raad niet te verdonkeren door woorden zonder wetenschap.

1. **Hooren** wij dan **Gods** eigen woord, door Zijnen profeet Jesaja gesproken: „**Daarom, alsoo** zegt de Heere **HEERE**: ziet, Ik leg **eenen** grondsteen in **Zion**, **eenen** beproefden steen, **eenen** kostelijken steen, die wel vastgegrond is.”¹⁾ (Jes. 28:26). Met dit fundament wordt niemand anders bedoeld; dan de

1) De Engelsche overzetting heeft — „een vast fundament.”

éénwezende en eeuwige Zoon van God. Toen Petrus daarom die heerlijke belijdenis deed: „Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods,” antwoordde de Heere Jezus: „Zalig zijt gij, Simon, Zoon van Jona! want vleesch en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de Hemelen is. En ik zegge u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze Petra zal Ik Mijne gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.” (Matth. 16: 16, 17). Laat ons een oogenblik bij die belijdenis van Petrus verwijlen; want niet op Petrus is de gemeente van Christus gebouwd, maar op den Zoon van God, en het is niet op den pereoon van Petrus of den Paus, maar op de belijdenis van Petrus en op de waarheid, daar in uitgedrukt, dat Christus, aan de rechterhand Goda gezeten, door alle eeuwen Zijne gemeente stichtte. In die belijdenis van Petrus zijn twee zaken, die, elk afzonderlijk en te zamen genomen, den Heere Jezus betreffen. Hij is voor- eerst „de Zoon des levenden Gods. Daar is Zijne GODHEID en eeuwig Zoonschap. Hij is ten tweeden „de Christus,” de Messias, de Gezalfdde. Daar is Zijne MENSCHHEID, in vereeniging met Zijne Godheid.” Want schoon hij naar zijne menschenlijke natuur met den Heiligen Geest is gezalfd geworden, zoo geschiedde dit evenwel in vereeniging met Zijne Godheid. Dit nu is het *Fondament*, dat God in Zion gelegd heeft: — de Persoon van den Heere Jezus als GOD-MENSCH — Middelaar — Immanuël, God met ons,

2. Maar de apostel spreekt in vs. 10, alaof hij het fundament gelegd had: „Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik, als een wijs bouwmeester, het fundament gelegd.” Schijnt hier niet eenigszins eene onbestaanbaarheid plaats te hebben? Lag God dan een fundament, en de mensch een ander? „Neen,” zegt Paulus, „wij zijn Gods mede-arbeiders, Gods akkerwerk — Gods gebouw zijt gij.” God heeft het fundament *werkdadig* gelegd, en wij worden geroepen, dat *bedienenderwijs* te leggen. Ik kwam te Corinthe. De Heere zeide Zelf tot mij, dat Hij „veel volks in die stad” had. Daar predikte ik Jezus Christus, en Dien gekruisigd; want ik begeerde niets anders onder ulieden te weten; God zegende het Woord aan uwe zielen; en ook „was mijne rede, en mijne prediking niet in bewegelijke woorden der menschenlijke wijsheid, maar in be- tooning des Geestes en der kracht.” (1 Cor, 2: 4.) Zoo lag ik dus, door de prediking van den gekruisten Christus, *bedienenderwijs* dat zelfde fundament in de gemeente te Corinthe en in uwe harten, als hetwelk God in Zion gelegd had.” Er is dan *geene* tegenstrijdigheid in, maar eene gezegende overeenstemming in *eenerlei* voornemen, als de dienstknecht van Christus een mede- arbeider Gods genoemd wordt, door met zijnen mond hetzelfde

fondament te leggen, dat God met Zijne handen heeft daargesteld.

3, Maar — en **dat wij** daar wel op letten — het is iets anders van dit Fondament **te hooren**, en iets anders daar **aan** en op te bouwen. Het is wat anders van **eene** rots te **hooren**, als daar **op te staan**. De waarheid, dat God een Fondament — een Hoeksteen in **Zion** gelegd heeft, toe te stemmen, is op verre na nog niet op dat Fondament, (daartoe in uwe ziel door eene Goddelijke kracht gebracht en onderwezen zijnde), **te** leunen en te steunen. Het eerste is slechts eene beschouwende kennis, het tweede eene bevindelijke kennis ; het **eene** is denkbeeldig, het ander daadzakelijk ; het een is het gevolg van menschelijke onderrichting, het ander vloeit voort uit de onderwijzing **Gods** ; het een *is* eene Godsdienst, die in het **vleesch** bestaat, het andere eene Godsdienst, die in Goddelijke kracht bestaat, En op welk fundament staan **wij** van **natuur** ? — Op het *eigen ik* — op ons **zelven**. En **hoedanig** een **fondament** is dat ? — Ach ! het is **zand**. Duizenden, tien duizenden, ja de duizenden verdubbeld hebben onder zich geen andere grond, dan rollend zand ! Eene zandplaat, een groote hoop aarde en slijk, als het is, dat arm, allerrampzaligst, wuft, **valsch** en trouweloos eigen ik — en hier op steunende wachten **zoo** vele duizenden de nederploffing van de verwoestende golven des **oordeels** af! . . . Is ons huis op het zand gebouwd, het zal voor den losbrekenden storm bezwijken ; maar **zoo** ons huis op **eenen** rotssteen gevestigd is, het zal onbewogen blijven, te midden van de stormen, die de wereld verwoesten. Maar gelijk wij alleen van natuur, door onwetendheid en eigengerechtigheid, op het zand bouwen, **zoo** is het noodzakelijk, zullen wij op een tweede, een beter fundament gebracht worden, om van ons eerste te worden afgenomen. En vraagt gij, hoe dat geschiedt ? **O!** de Heere Zelf heeft de wijze en het hoe beschreven, waardoor **eene** ziel door Hem van den zandgrond gebracht en op den rotssteen Christus gevestigd wordt, Leest het, merkt het op en doorzoekt het, en ziet eens, of gij er voor u **zelven eene** persoonlijke kennis van **omdraagt** ? Ik bedoel Jesaja 28 ; daar lezen wij vs. 15 : „**Omdat** gijlieden zegt : wij hebben een verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt ; wanneer de overvloeiende geesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen,” — hier is **eene** vleeschelijke gerustheid, eene ledige belijdenis, eene Godsdienst, die haren grond in het vleesch heeft — „**want** wij hebben de leugen ons **toteene** toevlucht gesteld, en onder de valschheid hebben wij ons verborgen.” Hoe treffend legt de Heere hier de huichelarij **en de bedriegelijkheid** van een Godsdienst, die bestaat in de **gerechtigheid** van het schepsel, bloot, Zijne beschouwing daarvan als het ware in den mond van derzelfer belijders gevende. Luisteren **wij** eens

naar hunne woorden, zij zeggen : „Wij hebben een verbond **ge-**maakt met **den dood.**” **Wij** en de dood **hebben** elkander de hand gegeven en zijn **daardoor goede** vrienden geworden. Waarom zouden wij hem dus als **eenen** vijand **vreezen** ? Met onzen Godsdienst durven wij het stervensuur inwachten. „**En** met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt. Waarom zouden wij dus voor de hel **vreezen** ? Onze Godsdienst zal ons ongetwijfeld vrijwaren, om in dien **put neder** te zinken, en onze eigene gerechtigheid zal ons voorzeker wel **eenen** ingang in de poorten des Hemels verschaffen. Ja, ofschoon God Zelf ook verklaard heeft, dat het **eene** toevlucht der leugen is, evenwel, nu wij het eenmaal tot onze schuilplaats gekozen hebben, zijn wij er goed mede vol-
daan, wij behoeven, wij willen daar uit niet verdreven worden, en schoon wij weten, dat onze schuilplaats **eene** toevlucht der **leugenen** is, **zoo** willen wij het **toch liever** wagen daar in te leven en te sterven, dan dat **wij** ons de moeite en **beleediging** laten welgevallen, daar uit verdreven te worden.” Ziet **daar den** toestand van den mensch ; zoodanig is de wijsheid des vleesches ; zoodanig is aller schepselen Godsdienst ; **zoo** ver gaat de hoogmoed **en** de hardnekkigheid van het menschelijk hart ; **zoo** groot is de doodelijke vijandschap van het **vleeschelijk** gemoed tegen de zaligheid uit genade, dat het veeleer wil sterven en verdoemd worden in zijn' eigen weg, dan te leven en behouden te worden in **Gods** weg,

Maar meent niet, **dat** de Heere **Zijn** volk in deze toevlucht der leugen zal laten leven en **sterven**. O neen ! Hoort, wat **Hij** hieromtrent Zelf zegt : „**Ik** zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het-paslood ; en de hagel zal de toevlucht der leugen wegvagen, en de wateren zullen de schuilplaats overloopen.” (vs. 17.) Ziet daar de wijze, waarop God de ziel af brengt **van** het zand fundament van het eigen zelf, als een toebereidsel om haar op de Rots der Eeuwen te grondvesten. Het zinnebeeld is ontleend aan de verrichting eens bouwmeesters, die naar het richtsnoer en paslood werkt, **daar hij** dit slechts **bij den** muur heeft te houden, Om dadelijk de minsteafwijking van den loodrechten stand des gebouws te bemerken. Hoe **schoon** is dat van toepassing in de genade ! De toepassing der wet aan het geweten — dier heilige, onbuigzame, **veroordeelende** wet die **eene** volmaakte liefde **Gods** en des naasten vordert. Dit is, het 'gericht te stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid volgens het paslood ; want de wet ia **zoo** nauwkeurig en onfeilbaar in het ontdekken der minste afwijkingen, als het richtsnoer en het paslood des timmermans zulks in het natuurlijke immer wezen kunnen. En wat is daarvan het gevolg ? De donderstorm **van** **Gods** verontwaardiging tegen de overtreding Zijner heilige wet, „De hagel zal de toevlucht der leugen wegvagen, en de wateren

tullen de schuilplaats overloopen." Het denkbeeld **is** genomen van iemand, die zich tegen den storm en den hagel (welke in deze **landstreken** menigwerf met **grootte** stukken ijs vergezeld gingen), **doch** te vergeefs zoekt te verbergen ; want de schuilplaats was niet tegen hen bestand, en de wateren, door den storm vergezeld, dreven hem als van zelve uit zijne schuilplaats.

Deze donderstorm en zijne sterke wateren verbreken de **vleeschelijke** gerustheid . „En ulieder verbond met den dood zal te niet worden, en **uw voorzichtig** verdrag met de hel zal niet bestaan ; wanneer de overvloeiende **geesel** doortrekken zal, dan zult gijlieden van **denzelve** vertreden worden." (Vs. 18.) Het verbond met den dood, **dat hij** zijnen prikkel zou afleggen, en het verdrag met de hel, dat zij **geene** overwinning zou behalen, is verbroken en vernietigd; en de ziel staat naakt **en** schuldig voor God, Die haar **een** -verterend vuur is. Wat zuchten en uitroepen gaan er onder deze benauwende gewaarwordingen uit de ziel op! „ Wat zal ik doen? Waar zal ik henen vlieden? Hoe zal ik den toekomenden toorn ontkomen ? — o eeuwigheid ! o eeuwigheid ! Hoe zal ik het in de eeuwigheid maken? Hoe zal ik **eenen** eeuwigen gloed kunnen verdragen ? — Waartoe ben ik toch in deze ellendige wereld **geboren geworden**? . . . Ach! om eeuwiglijk een toonbeeld van **Gods** rechtvaardig mishagen te zijn? — Och! ware ik maar een ander schepsel geweest — een hond, een worm, **eene** padde — **eenig** vuil kruipend ongedierte, dat **geene** onsterfelijke ziel heeft !" Wanneer het vuur van **Gods** heilige wet **zoo** in des zondaars consciëntie brandt en smeult, dan **verschroeit** daardoor het verdrag met den dood, en het ontvalt zijner handen, als **eene** geschondene en **nuttelooze** rol. Het is waar, op het eerste aanzien moge het hard schijnen, dat zulke strenge maatregelen noodzakelijk zijn, om de ziel uit- en van **zich** zelve af te **drijven** ; maar o ! de ziel is met zich zelve — met het eigen ik **zoo** nauw **vereenigd**, **zoo** in één **geworteld**, in elkander gesloten en met elkander doorvlochten, dat niets dan **eene** Goddelijke kracht haar van een kan scheiden.

Maar o ! wanneer dan de **Heere** Jezus Christus, door den gezegenden Geest, der ziel wordt ontdekt, als die Rots der **Eeuwen**, als het Fondament, hetwelk God in **Zion** gelegd heeft; en mag **zij** door het geloof Zijnen heerlijken Persoon, Zijn verzoenend bloed, Zijne vrijsprekende gerechtigheid beschouwen, dan is er ook een uitgaan der ziel tot Hem, als den zoodanigen, **gelijk** de apostel Petrus spreekt: „Tot Welken komende (als tof) **eenen** levenden steen, van de **menschen** wel verworpen, maar **bij** God uitverkoren en dierbaar; **zoo** wordt gij ook **zelven**, als levende **steen**en, gebouwd (tot) een geestelijk huis, (tot) een **heilig priesterdom**, om geestelijke offeranden op te offeren, die God aangenaam **zijn** door Jezus Christus." (1 Pet. 2 : 4, 5.) Christus

is de levende steen, en de **geloovigen** zijn levendige of levende **steen**en. Zoo komt steen tot Steen — de zondaar tot den Zaligmaker, en Hem aanklevende, wordt hij **aan** Hem verbonden door den Heiligen Geest, en verkrijgt **zoo eene** levende **vereeniging** met Hem. In dezen weg wordt de schuldige zondaar, de verwoest liggende ziel van het **zand-fundament** afgebracht, en gebouwd op den Rotssteen, Dien God in **Zion** gelegd heeft.”

11. Gezien hebbende wat het fundament is, en hoe de ziel, tot **dat fundament** gebracht, daar in bevestigd en opgebouwd wordt, willen wij in de tweede plaats het gebouw beschouwen. Het spreekt **van** zelf, dat, waar een fundament gelegd is, daar wordt ook een gebouw verwacht; en dit gebouw moet òf dat fundament waardig òf onwaardig zijn; met andere woorden: het moet, volgens de uitdrukking des apostels, **goud, zilver en kostelijke steenen, òf hout, hooi en stoppelen** zijn.

Wanneer een Evangelie-dienaar, op eene geestelijke en bevindelijke wijze, den Heere Jezus Christus als het eenige Voorwerp van de hope eens zondaars predikt, dan legt hij, bedienender wijs, Christus als het Fundament, Maar hiermede heeft hij niet genoeg gedaan, hij heeft de gemeente ook op te bouwen in haar allerheiligst geloof, en een gebouw te stichten, overeenkomende met en waardig het Fundament, door hem gelegd. **Zoo is het in 't natuurlijke immers! Het is bijna eene dagelijksche geschiedenis, dat, wanneer er een grootsch gebouw gesticht zal worden, de hoeksteen door een onderscheiden persoon met groote plechtigheid wordt aangebracht. En vinden wij daar in niet het bewijs, dat het gebouw aan het fundament zal beantwoorden, en daarmede in overeenstemming zal zijn?** Een fundament voor een paleis, en het gebouw eener hut! Welk eene tegenstrijdigheid! **Hoe onbestaanbaar! Zoo ook wil de apostel op Christus, als het Fundament, een gebouw hebben gesticht, hetzij dat Fundament een waardig, daarmede overeenkomend, bestaanbaar gebouw, als goud, zilver en kostelijke steenen, of een, daarmede onbestaanbaar, dat onwaardig en onteerend gebouw als hout, hooi en stoppelen.**

Laten wij ze beide **afzonderlijk** onderzoeken.

A. **Wat hebben wij door goud, zilver en kostelijke steenen te verstaan? Buiten twijfel iets waardigs, gewichtigs, duurzaam en, boven alles, iets onverbrandbaars. En wat is de genade, dat deze onwaardeerbare eigenschappen bezit? Vooreerst kunnen de groote waarheden en de voornaamste leerstellingen des Evangelies gezegd worden, dit aanzien te dragen. Gods eeuwige verkiezing van Zijn volk in den Zoon Zijner liefde, hunne personele en bijzondere verlossing door het bloed van Christus, hunne rechtvaardigmaking door Zijne toegerekende gerechtigheid, en hunne volle**

en volkomene zaligheid in Hem, zijn alle gewichtige, onwaardeerbare, dierbare waarheden, die het vuur kunnen verwoesten noch het **water** kunnen verderven. **Zoo** ook zijn de beloften des **Evangelies**, die in Jezus Christus Ja en Amen zijn, **Gode** tot heerlijkheid, gelijk goud, zilver en kostelijke **steen**en, gewichtig, onschatbaar, duurzaam. **Nog behooren** de *bevelen* van het Evangelie en de ordinantiën **van Gods** huis, bij dit eenstemmig gebouw, niet te worden voorbijgezien. Al wat het Evangelie ons ontdekt en verkondigt, al wat het belooft en beveelt, al de gehoorzaamheid, die het vordert, — in een woord, het gansche Evangelie moet door Zions bouwmeester tot een gebouw worden gesticht op het **Fondament CHRISTUS**.

Doch wij kunnen, mijns inziens, deze woorden meer bijzonderlijk toepassen op het werk van God den Heiligen Geest in de ziel, waardoor Hij haar sticht tot eene woonstede voor Zich **zelven**, gelijk Paulus spreekt : (1 Cor. 6 : 19). „Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest, Die in u is, Dien gij van God hebt, en [dat] gij uws zelfs niet zijt ?” En is dit **zoo**, **gelijk** dat boven allen twijfel verheven is — dan moeten ook die drie dingen, goud, zilver en kostelijke **steen**en eene bijzondere betrekking hebben op de onderwijzingen en **werkingen** des Heiligen **Geestes**. Onderzoeken wij ze elk afzonderlijk.

1. Wat **moeten** Wij dan, **zoo** vragen wij vooreerst, hier door *goud* verstaan ? -Buiten twijfel het geloof. Jehova Jezus vergelijkt, in Zijn **schrijven** aan de gemeente van Laodicea, Zelf het geloof bij het goud : „Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur;” En dat wij daardoor het geloof hebben te verstaan, meen ik duidelijk door Petrus te zien bevestigd, als hij in zijnen eersten brief, Hoofdstuk **1** vs. 7 zegt : „**Opdat** de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus,” Wel mag dit beproefde, dit dierbare geloof bij goud vergeleken worden ; want het verrijkt de ziel, door haar in het bezit te stellen van al de schatten en **rijkdommen** van Christus. Daarom **zegt** de apostel : „**Alle** dingen zijn uwe.” Waarom ? Omdat „**gij Christi zijt.**” Gelijk goud het groote middel der wisseling is, waardoor wij, overeenkomstig de mate **onzes** bezits, de vervulling **onzer** behoeften bekomen, **alzo** is voor de wedergeborene het geloofdat middel der wisseling, waardoor hij uit Christus volheid al **zijne behoeften** vervuld kan **krijgen**. **Zoo** zegt de Heere : „**O, alle gij dorstigen !** komt tot de wateren, en gij, die geen **geld** hebt, komt, koopt en eet ; ja, komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk !” Dit Goddelijk, dit levend geloof is niet de

oefening **eener natuurlijke** kracht van 's menschen gemoed ; ook is het niet dat geloof, waardoor ik iets **geschiedkundigs** aanneem voor waarheid, **zoo** als ik, bijvoorbeeld, geloof, dat er een Australië is, of dat er een **Buonoparte** geweest is ; maar het is **eene bijzonder** vrucht en genade des **Geestes**, een **Nieuw-Testimentische** zegen, **eene** gave **Gods**, en door **eene** Goddelijke kracht in het hart gewrocht, Een Evangeliedienaar sticht dit goud tot een **gebouw**, **wanneer** hij aanwijst en voorhoudt, beschrijft en ontvouwt den oorsprong en de natuur van dit geloof ; en wanneer de Gezegende Geest zijne getuigenis toepast, en onder zijne bediening het geloof in de toehoorders ontsteekt, de ziel daarbij inleidende en opbouwt in Christus. Zoodanig was het geloof van Abel, den eersten martelaar ; zoodanig het geloof van **Enoch**, die met God wandelde ; het geloof van Noach, waardoor hij de ark bouwde ; het geloof van Abraham, waardoor hij een vriend **Gods** genaamd werd ; **het** geloof van Jakob, toen hij met den Engel worstelde ; **het** geloof van David, toen hij tegen Goliath **optoog** — ja zoodanig was het geloof van al die heilige personen, **welker der** wereld niet waardig was, wier lijden en verrichtingen de apostel, Hebreëu 11 optelt. Dit geloof is het Fondament **waardig**, want het is het werk van den Heiligen Geest alleen, hetwelk bewilligt in en instemt met den Persoon en het werk des Zoons **Gods**.

2. **Maar** de apostel maakt gewag van „*silver*,” als **vormende eene** tweede bouwstof tot een waardig en voegzaam gebouw. Wij willen **zinnebeeldige uitdrukken** niet al te ver rekken, opdat **wij** niet tot **eene** verwilderde en ijdele uitlegging vervallen. **Veel** beter is het hier **eenen** toom te gebruiken, dan ons in wijder sporen te begeven, opdat wij niet weggevoerd worden tot de toomelooze gewesten der verbeelding, in plaats van de groene weide der Evangelische waarheid, Doch, mijns inziens, kunnen wij zonder beschuldigd te worden van inbeelding, het zilver nemen voor de genade der hoop. Is zij toch geen gedeelte van het gebouw, dat op **het** Fondament Christus gebouwd wordt? gelijk ook de Lofzang zegt :

**„Geen minder grond is mijne hoop bereid,
Dan Jezus bloed in Zijn gerechtigheid.”**

Ach ! welke waarde heeft onze hoop, **zoo** zij niet gebouwd is op den Persoon, het werk en het bloed van den **Zoon** van God ? Maar **eene** goede hoop door genade is het werk van den **Hoog-gelooften** Geest, en daarom één **stemmende** met het volbrachte werk van Jezus. Maar hoe bouwt **nu** een dienaar dit zilver, als een aangewezen gedeelte van het gebouw, op ? Door het **Evangelie** te prediken in **deszelfs** zuiverheid en volheid ; door de vrijheid

der genade **zijn** toehoorders voor te stellen ; door de om-
schrijving van het werk des **Geestes** in het **hart** ; door **Jezus**
Christus als den Zaligmaker en Vriend van zondaren voor te hou-
 den; door het wezenlijke karakter **van** Goda arm en nooddruftig
 volk **aan te toonen**, en de'beloften, noodgingen en verklaringen
Gods ten hunnen behoefte **gedaan**, luide te verkondigen. Deze
goede hoop door genade, gebouwd zijnde op **den** Persoon, het
 werk en het bloed van Christus, in het hart gewrocht zijnde
door den Heiligen Geest, is een gedeelte van het gebouw, dat
 het Fondament waardig is en daarbij voegt.

3. Maar er wordt ook gesproken van „*kostelijke steenen*,”
 als een gedeelte van het geestelijk gebouw, Het heeft geen
 bewijs **noodig**, dat deze het goud en zilver, in zeldzaamheid,
 schoonheid en waarde verre overtreffen. **Maar** zou er dan **ietd**
zijn, dat geloof en hoop te boven gaat? O ja! kostelijke open-
 baringen van **Gods** liefde, kostelijke bezoeken van Jezus, kos-
 telijke toepassingen van Zijn bloed aan de consciëntie, kostelijke
 toelachingen Zijns **aangezichts** en kostelijke woorden Zijner
 lippen — deze alle zijn inderdaad, zeldzaamheden, Het gebeurt
 niet **zoo** menigmaal in eens **menschen** leven, dat hij met de
 bijzondere ontdekkingen van den Heere Jezus verwaardigd wordt.
 Geloof en hoop zijn, gelijk het goud, meer **dagelijks**:— ver-
 gun mij deze uitdrukking — **want** door het geloof, leven, staan
 en **strijden** wij, waarom wij dat geduriglijk behoeven ; en door
 hoop worden wij voor wanhoop beveiligd, en daarom kunnen
 wij geen uur buiten haar. Maar kostelijke **steenen** zijn slechts
 het sieraad van sommigen, en daarom alleen bij hoogtijden en
 feesten in gebruik. Evenwel welk **eene** waarde heeft slechts
 een kleine diamant! **Zoo** ook **eene** openbaring van Christus,
eene ontdekking van **Gods** vergevende liefde, en **eene** **toepas-**
 sing van het verzoenend Bloed aan de consciëntie, hoewel niet
 groot in uitgestrektheid, noch lang van duur zijnde, hoe onuit-
 sprekelijk kostbaar, dierbaar, ja onwaarddeerbaar zijn zij! Deze
 kostelijke **steenen** worden door den dienaar, als een gedeelte
 des **gebouws** opgebouwd, wanneer hij ze recht beschrijft, het
 geweten daartoe dringt, dezelve voorhoudt en daarvoor strijdt.

Werp nu eens een blik op zulk bouwen, dit fundament en
 het gebouw. De heerlijke Persoon des Zoons van God met Zijn
 verzoenend bloed, rechtvaardigende gerechtigheid, en volbrachte
 werk is het **FONDAMENT**. Het werk des Heiligen **Geestes**, de
 genadens, die **Hij** voortbrengt, en de openbaringen van Christus,
 die **Hij** geeft, **dat** is het **GEBOUW**. En gelijk de Heere Jezus het
eenige Fondament is, waarop de ziel zich veilig kan nederzetten,
zoo wordt **zij alleen** door den Heiligen Geest DAAROP **GEBOUWD**.
Zoo zien wij den Drieënen God Zich hier mede bemoeien.
 God de Vader Zag het fundament; God de Zoon Zelf **is** dat

Fondament ; **God de Heilige Geest is de groote Stichter van hef heerlijke gebouw op dat Fondament.** Daarom **zijn die die-naars, en zij ook** alleen, mede-arbeiders **Gods**, die **overeenkomstig** den regel **van** dit voorbeeld te werk **gaan, en wier** bediening, zijnde in overeenstemming met **Zijn** Woord en wil, Hij **toe-eigenen** en zegenen wil ter opbouwinge Zijner gemeente.

B. Maar er waren in de dagen van **Paulus**, gelijk wij uit zijne brieven verstaan kunnen, — en de zoodanigen zijn er ook in onzen **tijd** — menschen, die **geene oogen** hadden, om te zien en **geene** harten, **om** op te **merkende waarde van het goud**, zilver, en de kostelijke **steen**en. En evenwel wilden zij bouwlieden zijn, hunne **handen** aan het werk leggende ; **hoewel** zij, in plaats van **eenen** tempel te stichten — wat? een Babel bouwden, De **eene** bracht „hout” aan, een tweede „hooi” en nog een derde „**stoppelen.**”

Ongetwijfeld hebben ook deze bouwstoffen **eene** geestelijke beteekenis. En al aanstonds valt onze aandacht op eene zaak, die in alle deze **zoo** zichtbaar is op te merken, dat zij licht ontvlambare — gevaarlijke stoffen bij **eenen** donder-atorm zijn. Hun tweede karakter ia hunne nietige waarde; het derde, hunne mingepastheid en onvoegzaamheid bij zulk een Fondament.

Doch zoeken wij ze **eenigszins** nader te **leeren** kennen.

1. *Hout.* Dit vormt hef grootste en voornaamste gedeelte van het valsche gebouw. Een wel samengevoegd stelsel van ‘s schepsels plichten beantwoord **zoo juist aan** het denkbeeld van **eenen** houten toren. Daar is het timmerhout op **onder-acheidene** lengten gezaagd, de posten, balken, krabeels en al de gereedschappen **zoo** netjes samengevoegd, vereenigd, inengesloten, gelijkmd, gespijkerd en effengemaakt — hier een plicht en daar een regel; een gebed voor Maandag en een hoofdstuk voor Dinsdag ; wanneer te vasten en wanneer feest te houden ; wanneer te staan en wanneer te knielen! — wat zou netter en hechter zijn dan onze keurige houten spits?

2. Maar misschien is het gebouw, op zijn best genomen, slecht regen- en waterdicht. Daar komen nu en dan breuken in deze plichten en waarnemingen. De consciëntie wordt onrustig, als het licht door de gapingen breekt. Wel ! **wat** nu te doen ? Brengt eenig „*hooi*” aan, om de gaten te stoppen. Een **bondel** besluiten, geloften, voornemens, om het in ‘t vervolg beter te maken, tuchtiging over de gebrekkige uitkomst en een vastberaden pogen, om niet weder door de zonde en verzoeking te worden overwonnen — dit is het „*hooi,*” dat de valsche bouwmeesters in de geweldig groote spleten van ‘s menschen gehoorzaamheid stoppen.

3. Maar er blijven nog gapiogen in het gebouw; **het** houten toestel, met **deszelfs** met hooi gestopte gaten, begint er eenigszine bouwvallig uit te zien. **Het is** niet meer waterdicht. Wat blijft er nu nog te doen over? Belegt en besteekt het met „**stoppelen,**”

om het tegen **den** regen te beveiligen! **Gaat** in het veld van **menschelij** ke verdiensten, zamel de **steelen** op, bindt ze tezamen, **maakt ze zacht en effen**, **bewater** ze met weinige tranen en legt **ze** op het houten dak tot **eene** bedekking tegen Goda regen. **Vleeschelijke** heiligheid, godsvrucht van het **schepsel**, een deftig **gelaat**, **eene** heilige **stem**, een **zachte gang**, een plechtig kleed en **eene** uitgelezene verkiezing van Schriftuurlijke spreekwijzen — al deze geveinsde nederigheid en bespottelijke Godsdienst, nauw en netje, te zamengebonden, en het als eene gansche bedekking over den houten spits gelegd.

Eet is door deze treffende zinnebeelden, dat de apostel Paulus beschrijft en ten toon stelt al die wettischheid en dat farizeïsme ; die, door alle eeuwen de onwetende bouwers op Christus gehoopt hebben, ofschoon Hem als het Fondament leggende, nochtans op Hem dit ellendig **en** onwaardige gebouw oprichtende.

111. Maar zal dit gebouw blijven staan ? — Neen, mijne Vrienden ! Het zal omvergeworpen en verwoest worden, en dat wel, door — „**vuur !**” Dit is de bepaalde manier van God, om het werk te beproeven, hetzij het zal blijven of vergaan. „*Eens iegelijks werk zal openbaar worden ; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.*” Welk werk hebben **wij** hier te **verstaan** ? Grootendeels het werk **der** bediening. „*Een iegelijk*” **be- teekent** hier, in het gemeen, **elken** Evangeliedienaar ; want het **is** van hen, **dat** de apostel hier voornamelijk spreekt, Het werk dus van ieder Evangeliedienaar **zal** openbaar worden, of het een werk **Gods**, dan of het een werk **van menschen is**. Ieder **leeraar** der waarheid, die voor het volk optreedt, heeft een werk te doen ; en dit werk zal openbaar worden; het zal ontdekt worden en aan het licht komen, hoedanig het is. En hoe God dat aan het licht zal brengen, zegt onze tekst **zoo** uitdrukkelijk, dat het den voorbijganger niet onbekend kan blijven : „de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt ; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.” Doch niet alleen kunnen wij hierdoor het „**werk**” de opgedrongene Godsdienst des dienaars verstaan, maar ook **alzo** het volk, dat zijne bediening aanneemt, en werktuigelijk door hem wordt opgebouwd, hetzij in geloof, in hoop, in liefde, of in wettischheid en vleeschelijke heiligheid.

Door het „**vuur**” dat God ter beproeving van het werk zendt, kunnen wij onderscheidene dingen verstaan.

1. Vervolging is een vuur, en wanneer het in woede **ontstoken** ie, ook een scherp vuur. Petrus **schijnt** kier op te **zinspelen**, als **een** gedeelte van den oven, waar hij spreekt van de vuurproef; want in die dagen een Christen te **zijn**, was dikwerf een oven,

die het lichaam verbrandde, en de ziel met **eenen vurigen wagen** ten **Hemel** leidde.

2. **Alzo** is de *verzoeking* ook een vuur, ja, **voor** de ziel een **heet** vuur, dan het vreugdevuur voor het lichaam. Petrus zegt van de „**uitverkorene** vreemdelingen, als bedroefd zijnde **door** menigerlei verzoeking, dat de beproeving van hun geloof, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk **vergaat en door** het vuur beproefd wordt, bevonden **mocht** worden **tot** lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus.” (1 Petr. 1: 7). **De vereoekiag** is voór onze gevallene natuur, wat een **lucifer-zwavelstok** voor de licht ontvlambare brandstoffen is, die op **den rooster** liggen. De zonde kan als dood in onze **natuur** liggen, maar **de verzoeking** zet haar in lichten laaien vlam. Wat **deed** David vallen ? — Verzoeking. En waardoor viel Petrus ? — **Door verzoeking**. Wat bewoog **Mozes** tot toorn, Job tot het vervloeken van zijnen geboorte-dag, en **Jona**, om zijnen rug te **keeren** naar hetgeen God hem bevolen had ? — Verzoeking. En wat doet ons dikwerf schudden en waggelen en bevreesd zijn, waartoe onze **goddelooze** harten ons nog **plotseling** voeren zullen ? — **Verzoeking** ; het is de **verzoeking**. **Wel mocht de** Heere Jezus vermanen : „**Waakt** en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt” ; en wederom : „**Leid** ons niet in verzoeking” ; want **zoo wij** in de verzoeking geleid en daarin aan ons **zelven** overgelaten -worden, ach ! wie zal er ons onbeschadigd uitbrengen ?

3. Maar ook is de toorn **Gods** tegen alle zonde een vuur. De vlammen van Zijne heilige verontwaardiging tegen den hoogmoed, de geveinsdheid, eigengerechtigheid en andere overvloeiende snoodheden in onze harten, zijn een gedeelte van dien oven, welke God voor **Zion** bestemd heeft.

4. **Vreeze des doods**, de prikkeling des gewetens, zwaarmoe-dige bevattingen van wat het te zeggen zal zijn, eenmaal op het sterfbed te liggen, pijnlijke beschouwingen van onze rampzalige tekortkomingen, benauwdmakende **ontsluierungen** van de **diepte** der zonde **en** ongerechtigheid, die er in ons wonen, **eene** gedurige worsteling **met de verheffing en** opborreling der inwendige verdorvenheid — dit alles is een gedeelte **van** het vuur, dat de hoedanigheid van eens **iegelijks** werk zal beproeven. **Gij** zult wellicht reeds opgemerkt hebben, dat ik mij **voornamelijk bij** die vuren en oven bepaald heb, die het hout, hooi en stoppelen van het valsche gebouw in **asch** leggen. Ziet nu eens op de uitwerkselen van het vuur, hetwelk de hoedanigheden des werke zal beproeven ; en wel

1, Van het „**goud**, zilver en kostelijke **steen**en” ; — het geloof, als eene gave **Gods**, de hoop, door God geschonken, de liefde, door **God** uitgestort — kunnen of zullen deze **genadegaven** des **Geestes** verbrand worden ? Geenszins. In den heetsten

oven, **blijven zij** onverbrandbaar, Zij mogen, bij tijden, in **der daad verloren** en begraven liggen onder rook en **asch**, veroorzaakt door het hout, het hooi en de stoppelen in het vuur; maar zij zijn volstrekt onverdelgbaar, ofschoon ook de oven **zevenmaal heeter** gestookt werd, dan naar gewoonte.

2. Maar hoe gaat het dan met het hout, het hooi en de **stoppelen**? Waar blijft dan de gehoorzaamheid- van het schepsel, de **vleeschelijke** heiligheid, de **bondels**, vormen en plichten.? **Waar** het **zoo** goed te zamen gevoegde toestel van hout; waar de toestoppingen des hoois; waar de bedekking der stoppelen? Het dak was zoowel tezamen gevoegd; de gapingen **zoo** goed dicht gemaakt; **de** stoppelen waren **zoo** kunstig er overgebracht! Maar zal het vuur der vervolging, der verzoeking, der zonde, der heilige verontwaardiging **Gods**, de beschuldigende twijfelingen en **vreezen**, dit gebouw door menschenhanden gemaakt, sparen? Geenszins. Het verbrandt, het verdwijnt in wolken van rook, het zinkt, het ploft neder; hoe hoog ook het verwaande hoofd: was **opgezezen**, het keert terug tot **asch** en eene nare verwoesting.

Maar wat dan met „het Fondament ?” **Zal** dat dan ook mede verbranden? Neen, **dat** Fondament is Christus, en daarom blijft het, dewijl Hij gisteren, en heden, en tot in **eeuwigheid Dezelvde** is, Want wij bemerken, dat de apostel hier spreekt van hen, die bij de uitkomst behouden worden : „**Zoo** iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch **alzo**, als door vuur.” (Vs. 15.) **Zijn** werk zal verbrand worden, en dus lijdt hij schade; maar **hij** zelf zal **behouden worden** — doch **alzo** als **door** vuur, dat is : **gelijk** een mensch met kracht gerukt wordt uit een huis, dat **in vlammen** staat, ofschoon al **zijne** eigendommen daarin verteerd worden. Dit werpt een verborgen **licht** op sommige dienaars en toehoorders. **Met** betrekking tot het fundament, **zijn** zij recht, maar wat het gebouw aangaat, zijn zij verkeerd. Zij rusten wezenlijk en in waarheid op Christus, en evenwel, begoocheld en misleid door eene **wettische** eigengerechtigheid, brengen zij daar de verrichtingen en daden van het schepsel bij, God, Zich ontfermende over hunne zielen, zendt hun **een** vuur, hetwelk dit alles verteert. Somtijds is een vuur, in het **natuurlijke**, het beste, dat **geschieden** kan. **Het** groote vuur van **Londen was** de grootste **zegen** voor Londen, die het immer genoot, Vóór dien tijd, werd het van tijd tot **tijd** door de pest verwoest, Maar het vuur brandde het **oude** Londen, met zijne nauwe, besmettelijke straten en ook de plage uit. En **zoo** is het beste, dat de Godsdienst van sommige personen kan treffen, **eene** vernieling door vuur. Dan is er althans **eenige** hoop, dat er, uit de zwarte puinhoopen en smeulende **asch**, **eene** nieuwe en betere Godsdienst zal voortkomen.

Hebbende **zoo** mijne pijlen gescherpt en met vederen voorzien,

wil ik ze **onder** den zegen **Gods** op de pees leggen, om, ware het **mogelijk**, sommiger consciëntie te treffen.

Er zijn hier verschillende kenmerken en onderscheidsteekenen door den apostel nedergelegd. Zien wij, hoe verre wij daaraan kennis hebben.

1. Het eerst komt onder de aandacht het afgebracht te *zijn van het zand-fondament*. Gelijk allen van natuur op het zand bouwen, **zoo** moeten allen, zullen zij op de Rots gebouwd worden, van dat zand afgebracht worden; dit is **eene** gebeurtenis, die niet ontkenbaar behoort te zijn, als iets, waarvan wij niet het **waar**, het **wanneer**, of het hoe weten! Opgewekt te zijn ten geestelijken leven, overtuigd van zonde en gebracht te zijn uit die vleeschelijke gerustheid en zekerheid tot **eene** bevatting van de heiligheid, gerechtigheid en majesteit **Gods**, is het grootste voorval, dat ons in ons gansche leven kan te beurt vallen.

2. Maar dan ook volgt het *gebouwd te zijn op Christus, als het eenige Fondament van de hope enns zondaars*, Maar dit kan niet geschieden zonder **eene** geestelijke ontdekking van den Persoon, het bloed, de gerechtigheid en de genade van den **Heere** Jezus Christus. Het is het bijzonder werk des Heiligen **Geestes**, Jezus te **verheerlijken** en Hem in het hart te verhoogen, door het uit Christus te nemen en het der ziel bekend te maken. Dit is daarom **eene** zaak, die niet in het donkere of in een' hoek geschieden kan alsof een mensch kon slapen en daarom niet het wanneer of het hoe wist! Afgebracht te zijn van de wet tot het Evangelie ; **van** den berg Sinai tot den berg Sion, van het eigen ik tot Christus, van het ongelooft tot het geloof, van de wanhoop tot de hoop, van de vrees tot de liefde — dat is een voorval in het geestelijke leven van den **mensch**, dat evenmin te vergeten is, als dat ons het ontkomen van **eene** schipbreuk ontgaan kan,

3. Eindelijk volgt *het onderzoek naar het gebouw*. Het is klaarblijkelijk, dat hierin droevig misgetast wordt door onkundige bouwlieden. Het afmaken van den toren vordert de grootste kennis van den bouwmeester, Dat hij daarom goede **opmerkzaamheid** vestige op de bouwstoffen, **en vooral** met betrekking tot een bijzonder punt wel op zijne hoede zij :— tegen de aanbrenging en invoering van het puin en de oude prullen, Hout, hooi en **stop-**pelen mogen goed zijn voor een hutje of **eenen** stal, schuur of ander gemeen gebouw, maar niet voor **eenen** tempel, „Gij **zijt** de tempel des levenden **Gods**,” waarin Hij woont en wandelt, **Dat hij daarom eene** woning zij, Zijn verblijf waardig — een tempel, waarvan God de Vader Zelf de Bouwheer is, God de Zoon het *Fondament*, en de genadegaven van God den **Heiligen Geest** het *Gebouw*.

AMEN.

HET WARE DISCIPELSCHAP.

TEKST : JOH. 8 : 31, 32. **JEZUS DAN ZEIDE TOT DE JODEN, DIE [IN] HEM GELOOFDEN : INDIEN GIJ LIEDEN IN MIJN WOORD BLIJFT, ZOO ZIJT GI J WAARLIJK MIJNE DISCIPELEN.**

EN ZULT DE WAARHEID VERSTAAN, EN DE WAARHEID ZAL U VBIJMAKEN.

Daar is iets in de bediening des **Heeren** Jezus, toen Hij hier beneden rond wandelde, dat dikwerf mijn gemoed getroffen heeft, en dat is, **dat** Hij **zoo** uiterst afkeerig **was** van den geest des proselietisme — om maar **geloofs-genooten** te vormen. Nooit zocht Hij naar nieuwe **geloofs-genooten**; nooit zocht Hij, door het verzwijgen van de moeilijkheden des wegs, de rijken, de edelen of de geleerden onder het tal Zijner volgelingen te lokken; integendeel bleef Hij er onveranderd bij, om allen, die volgens hunne getuigenis, Hem wenschten te volgen, voor te houden, dat het een pad van verdrukking, zelfverloochening en kruisiging was dat Hij bewandelde, en dat zij, als Zijne volgelingen, in dezelfde voetstappen te gaan hadden. En **zoo** ook duldde de Heere nooit, **dat** iemand zich **zelve**n misleiden zou in te **meenen**, dat zij Hem van ganscher harte navolgden, wanneer Zijn alziend oog de onoprechtheid van hun gedrag gadesloeg. Gij zult misschien zeggen, dat Judas Iscarioth hier op eene uitzondering maakte, Eet is **zoo**, maar dat was ter vervulling van een zeker voorneemen (Joh. 17 : 12); **en was** Judas al **eene** uitzondering, schoon de Heere hem niet door vingerwijzing onderscheidde, zijne **ooren** mochten evenwel dezelfde waarheid **vernemen**, die de Heere voor anderen verklaarde: dat zij, die Hem volgden, hun kruis op zich te nemen en zich **zelve**n te verloochenen hadden,

Als wij dit hoofdstuk nagaan, dan **schijnt** het, dat **er** sommigen, **zoo** niet velen waren, die „in Christus geloofden,” maar in wiens harten de Heilige Geest nooit „het werk des geloofs met kracht” had gewrocht. (2 Thess. 1 : 11). Wij lezen vs. 30 : „Als Hij deze woorden sprak, *geloofden velen in Hem,*” Daar hebben wij de uitdrukkelijke getuigenis des Heiligen Geestes van hun gelooven. Maar *hoe* geloofden zij? „*Geloofden zij met het hart ter rechtvaardigheid?*” Had de Heilige Geest in hunne zielen gewrocht, „het geloof der uitverkorenen Gods? (Tit. 1 : 1). Hunne woorden en daden bewijzen het tegendeel; **want wanneer de Heere** hun aanspreekt in de getrouwe woorden van onzen tekst, dan antwoorden zij onmiddellijk : „Wij zijn Abrahams zaad, en hebben

nooit iemand gediend ; hoe zegt Gij dan : Gij zult vrij worden ?" Dit was te **beleedigend** voor hunnen hoogmoed, en eensklaps verhief zich in hen de adderslang met al zijn **eigendomme-lijk fenijn**. En het gevolg der zaak was, gelijk **gij** bij de verdere lezing van dit hoofdstuk ontdekken zult, **dat de Heere tot deze menschen, die „in Hem geloofden”**, met hunne hoofden, maar niet met hunne harten, **zeide : „Gij zijt uit den vader, den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen.”** (vs. 44.) Welk **eene** stellige proef, welk ontwijfelbaar bewijs, dat iemand met zijn verstand in den Heere Jezus Christus kan gelooven, en nochtans een kind des satans, en zijn einde de verdoemenis kan **zijn !**

In plaats dan dat de Heere deze belijdende discipelen tot Zich lokt, stelt Hij hun den wezenlijken toestand der zaak duidelijk voor **oogen**, zeggende : „Indien gijlieden in Mijn Woord blijft, **zoo** zijt gij waarlijk **Mijne discipelen** ; en gij zult de **waarheid** verstaan en de **waarheid** zal u vrij maken.”

Wij hebben in deze woorden :

- I. **Eene proef van het discipelschap:** „Indien gijlieden in Mijn Woord blijft.
- II. **De waarheid — de onvervalsch theid van het discipelschap :** „Dan zijt gij waarlijk **Mijne discipelen.**”
- III. **De zegeningen, welke uit het ware discipelschap voortvloeien:** „**Gij** zult de **waarheid** verstaan, en de **waarheid** zal u **vrij** maken.”

1.

Wanneer de Heere zegt : „Indien gijlieden in Mijn Woord blijft,” dan wil Hij dat niet **zoo** zeer als **eene voorwaarde**, dan wel als **eene proef**, eenen **toets** beschouwd hebben, Hun **blijven** in het woord, zou hen **geene** discipelen **maken**; maar zou **openbaar maken**, dat zij discipelen waren. En **zoo** moeten wij deze woorden verstaan. Niet, als of hun **blijven** in het Woord hen tot de kudde **zoude** brengen : *als* of dan, hoewel zij toen vleeschelijk waren, slechts bij de belijdenis des **Woords** te **blijven**, de natuur op **eene** verborgene wijze in **genade** **zoude** veranderd worden. Geenszins, dat is de bedoeling dier woorden **niet** ; maar het **zoude** voor hen **zijn** **eene proef** van het discipelschap; en omgekeerd, dat hun **niet** **blijven** in het Woord bewijzen zou, dat zij **zijne** discipelen **niet** waren,

Laat ons, onder den zegen Gods, een weinig van dezen toets des discipelschaps beschouwen „Indien gij in Mijn Woord blijft.” En wij willen dat **doen**, niet **zoo** zeer met het oog op hen, tot wien het gesproken werd, dan wel, als **eene proef** van het discipelschap van Gods **vrijgekocht** en **wedergeboren** geslacht.

1. Het woord „**blijven**” sluit klaarlijk in zich een